

Dosarul nr.2r-689/2020
2r-38/2021

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. A. Miron)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. I. Secieru, V. Mihaila, Iu. Cotruță)

ÎNCHEIERE

27 ianuarie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând recursul declarat de Marcel Balagura,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Stela Mocanu împotriva
lui Marcel Balagura cu privire la partajarea averii comune în devălmășie,
și cererea reconvențională depusă de Marcel Balagura împotriva Stelei Mocanu cu
privire la recunoașterea dreptului de proprietate comună în devălmășie,
și cererea intervenientului principal Aurelia Patrachi și a lui Victor Patrachi cu privire
la recunoașterea dreptului de proprietate și excluderea bunului din averea comună,
împotriva încheierilor din 08 septembrie 2020 și din 02 iulie 2020 ale Curții de Apel
Chișinău, prin care nu a fost dat curs cererii de apel și a fost restituită cererea de apel
depusă de Marcel Balagura,

c o n s t a t ă:

La 24 martie 2011 Stela Mocanu a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui
Marcel Balagura cu privire la partajarea averii comune în devălmășie.

Marcel Balagura a depus cerere reconvențională împotriva Stelei Mocanu cu privire
la recunoașterea dreptului de proprietate comună în devălmășie asupra bunurilor.

La 18 decembrie 2013 Aurelia Patrachi a depus cerere de intervenție principală
împotriva lui Marcel Balagura privind recunoașterea dreptului de proprietate și excluderea
bunului din averea comună în devălmășie.

Prin hotărârea din 31 decembrie 2013 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, a fost
admisă parțial acțiunea depusă de Stela Mocanu împotriva lui Balagura Marcel cu privire
la partajarea averii comune, a fost respinsă ca neîntemeiată cererea reconvențională a lui
Marcel Balagura împotriva Stelei Mocanu privind recunoașterea dreptului de proprietate
comună în devălmășie asupra bunurilor și a fost respinsă ca neîntemeiată cererea de
chemare în judecată depusă de intervenientul accesoriu Aurelia Patrachi împotriva lui
Marcel Balagura cu privire la împărțirea cotei părți din imobil, excluderea din masa
bunurilor a 1/4 cotă-parte din imobil și recunoașterea dreptului de proprietate asupra a 1/4
cotă-parte din imobil. Au fost partajate bunurile proprietate comună în devălmășie a soților

și a fost determinat în proprietatea Stelei Mocanu apartamentul nr. xxxxx, cu număr cadastral xxxxx; lui Marcel Balagura 1/2 cotă-parte din apartamentul 1 din str. xxxxx, cu numărul cadastral xxxxx. În rest, acțiunea a fost respinsă.

Prin încheierea din 22 aprilie 2014 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererilor de apel depuse de către Marcel Balagura și Stela Mocanu cu acordarea unui termen până la 27 mai 2014, ora 11.00 pentru prezentarea cererilor de apel motivate.

Prin încheierea din 17 iunie 2014 a Curții de Apel Chișinău, menținută prin decizia din 03 decembrie 2014 a Curții Supreme de Justiție cererea de apel depusă de Marcel Balagura a fost restituită, pe motiv că apelantul nu a îndeplinit indicațiile instanței de apel cuprinse în încheierile din 22 aprilie 2014 și 27 mai 2014 a Curții de Apel Chișinău.

Prin decizia din 13 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de Stela Mocanu, casată hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 31 decembrie 2013, cauza fiind restituită spre rejudecare în aceeași instanță în alt complet de judecată.

La 18 martie 2019 Stela Mocanu, reprezentată de avocatul Serghei Mocanu, a depus cerere cu privire la explicarea dispozitivului deciziei Curții de Apel Chișinău din 13 noiembrie 2018.

Prin încheierea din 02 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă ca neîntemeiată cererea depusă de Stela Mocanu cu privire la explicarea dispozitivului deciziei Curții de Apel Chișinău din 13 noiembrie 2018.

La 15 iulie 2019 Stela Mocanu, reprezentată de avocatul Serghei Mocanu, a declarat recurs împotriva încheierii din 02 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea încheierii recurate, cu emiterea unei hotărâri noi prin care a explica dispozitivul deciziei Curții de Apel Chișinău din 13 noiembrie 2018.

Prin decizia din 14 august 2019 a Curții Supreme de Justiție a fost respins recursul declarat de Stela Mocanu, reprezentată de avocatul Serghei Mocanu, și a fost menținută încheierea din 02 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

Prin hotărârea din 24 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost admisă parțial acțiunea depusă de Stela Mocanu împotriva lui Marcel Balagura privind partajarea averii comune în devălmășie și au fost partajate bunurile proprietate în devălmășie a soților Stela Mocanu și Marcel Balagura. A fost determinată în proprietatea reclamantei Stela Mocanu 1/2 cotă – parte din apartamentul nr. xxxxx. A fost determinată în proprietatea pârâtului Marcel Balagura 1/2 cotă – parte din apartamentul nr. xxxxx. Au fost partajate mijloacele financiare și a fost încasată de la Marcel Balagura în beneficiul Stelei Mocanu suma de 150 000 de lei. A fost încasată de la Marcel Balagura în beneficiul Stelei Mocanu, valoarea a 1/4 cotă – parte din bunul imobil nr. xxxxx în sumă de 11 500 de euro, în valută națională la momentul executării hotărârii. A fost încasată cu titlu de cheltuieli de judecată de la Marcel Balagura în beneficiul Stelei Mocanu suma de 4 055 de lei. În rest, pretențiile din cererea de chemare în judecată a reclamantei Stela Mocanu a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

A fost respinsă acțiunea reconvențională a reclamantului Marcel Balagura împotriva Stelei Mocanu privind recunoașterea dreptului de proprietate comună în devălmășie, ca fiind neîntemeiată.

A fost respinsă cererea intervenientului principal Aurelia Patrachi și cererea lui Victor Patrachi privind recunoașterea dreptului de proprietate și excluderea bunului din averea comună, ca fiind neîntemeiată.

La 26 decembrie 2019 Stela Mocanu, reprezentată de avocatul Serghei Mocanu, a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe în partea respingerii acțiunii Stelei Mocanu și emiterea în această parte a unei noi hotărâri de admitere a acțiunii depuse de Stela Mocanu.

La 20 ianuarie 2020 Marcel Balagura a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe în partea respingerii acțiunii reconvenționale cu emiterea în această parte a unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii reconvenționale. Totodată, Marcel Balagura a solicitat și scutirea de la plata taxei de stat, deoarece nu dispune de mijloace bănești suficiente pentru a achita taxa de stat.

La 25 martie 2020, prin intermediul oficiului poștal, Stela Mocanu, reprezentată de avocatul Serghei Mocanu, a depus cerere de apel motivată împotriva hotărârii primei instanțe.

Prin încheierea din 02 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea de scutire de la plata taxei de stat la cererea de apel depusă de Marcel Balagura, împotriva hotărârii din 24 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru. Nu a fost dat curs cererilor de apel depuse de Stela Mocanu, reprezentată de avocatul Serghei Mocanu, și de către Marcel Balagura împotriva hotărârii din 24 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

A fost comunicat apelantului Marcel Balagura despre necesitatea prezentării în cancelaria Curții de Apel Chișinău, a apelului motivat, cu indicarea motivelor de fapt și de drept, prin care se întemeiază apelul și dovada de plată a taxei de stat în sumă de 18750 de lei, pînă la data de 31 iulie 2020, inclusiv.

A fost comunicat apelantei Stela Mocanu despre necesitatea prezentării în cancelaria curții de Apel Chișinău a dovezii de plată a taxei de stat în sumă de 6169 de lei până la data de 31 iulie 2020, inclusiv.

Prin încheierea din 08 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost restituit apelul declarat de Marcel Balagura, deoarece nu a executat în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă la 02 iulie 2020.

Prin încheierea din 08 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost acceptat pe rol apelul depus de către Stela Mocanu, reprezentată de avocatul Serghei Mocanu, și a fost stabilită ședința de judecare a apelului pentru data de 27 octombrie 2020, ora. 11.00, cu citarea participanților la proces.

La 10 decembrie 2020 Marcel Balagura a declarat recurs împotriva încheierilor instanței de apel din 08 septembrie 2020 și din 02 iulie 2020, solicitând repunerea în termenul de declarare a recursului, casarea încheierilor contestate și emiterea unei decizii prin care să fie scutit de la plata taxei de stat la examinarea apelului, în temeiul art. 85 alin. (4) CPC, deoarece are un salariu mai mic decât salariul mediu prognozat pe economie în valoare de 2500 de lei.

În motivarea recursului a indicat că nu este de acord cu încheierile instanței de apel, deoarece, în primăvara anului 2020 a fost transmis spre examinare dosarul dat judecătorului Anatolie Pahopol, ulterior a așteptat să fie citat legal pentru a se prezenta la examinarea cauzei.

A invocat că în luna octombrie 2020 a fost telefonat de grefier, care i-a adus la cunoștință că cererea de apel pe care a depus-o anterior se află în procedura judecătorului Ion Secrieru.

A susținut că la acel moment se afla în concediu medical și era internat în spital.

Ulterior, a încheiat contract de asistență juridică cu avocatul Tudor Barbă, care a solicitat termen suplimentar pentru a face cunoștință cu actele cauzei și la 02 decembrie 2020 făcând cunoștință cu dosarul a depistat că instanța de apel prin încheierea din 02 iulie 2020 i-a respins cererea de scutire de la plata taxei de stat și prin încheierea din 08 septembrie 2020 i-a fost restituită cererea de apel pentru neachitarea taxei de stat.

A considerat că încheierile emise de instanța de apel sunt neîntemeiate, deoarece nu a fost citat legal nici pentru o ședință de judecată, citațiile au fost restituite instanței ca fiind nereclamate, ședințele de judecată au fost în lipsa sa și nici nu i-au fost expediate încheierile de a nu da curs cererii de apel și de restituire a apelului depus.

Astfel, a invocat încălcarea de către instanța de apel a dreptului său de acces liber la justiție și dreptul la un proces echitabil.

La 24 decembrie 2020 în adresa Stelei Mocanu a fost expediată copia cererii de recurs depusă de Marcel Balagura, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, însă intimata nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv (f.d. 233, vol. IV).

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materiale cauzei în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de repunere în termen a recursului urmează a fi respinsă ca neîntemeiată, cu restituirea recursului ca fiind depus în afara termenului legal.

În conformitate cu art. 426¹ alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs este în drept să restituie recursul împotriva încheierii dacă cererea de recurs a fost depusă în afara termenului legal, iar recurentul nu solicită repunerea în termen sau instanța de recurs a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Din suportul probatoriu prezent la actele cauzei rezultă că prin hotărârea din 24 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea depusă de Stela Mocanu a fost admisă parțial, acțiunea reconvențională depusă de Marcel Balagura și cererea intervenienților principali Aurelia Patrachi și Victor Patrachi au fost respinse ca fiind neîntemeiate.

La 20 ianuarie 2020 Marcel Balagura a depus cerere de apel, împotriva hotărârii din 24 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând totodată și scutirea de la plata taxei de stat (f.d. 154, vol. IV).

Prin încheierea din 02 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea de scutire de la plata taxei de stat la cererea de apel declarată de Marcel Balagura. Nu a fost dat curs cererii de apel depuse de Marcel Balagura și i-a fost comunicat apelantului despre necesitatea prezentării în cancelaria Curții de Apel Chișinău a cererii de apel motivate și a dovezii de plată a taxei de stat în sumă de 18 750 de lei, până la data de 31 iulie 2020, inclusiv.

Prin scrisoarea din 04 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău i-a fost expediată în adresa lui Marcel Balagura copia încheierii din 02 iulie 2020, însă scrisoarea a fost restituită instanței de apel cu mențiunea „nereclamat” (f.d.190, 192-193, vol. IV).

Astfel, prin încheierea din 08 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost restituită cererea de apel declarată de Marcel Balagura, deoarece apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1) CPC.

Materialele cauzei atestă că, copia încheierii din 08 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău și citația pentru ședința de judecată numită pentru data de 27 octombrie 2020, ora. 11.00 au fost expediate în adresa lui Marcel Balagura la 08 octombrie 2020 și care au fost restituite instanței de apel cu mențiunea „nereclamat” la data de 26 octombrie 2020 (f.d. 203, 212-213, vol. IV).

La 20 decembrie 2020 Marcel Balagura a declarat recurs împotriva încheierilor din 08 septembrie 2020 și din 02 iulie 2020 ale Curții de Apel Chișinău, solicitând repunerea în termen, admiterea recursului și casarea încheierilor instanței de apel cu scutirea de la plata taxei de stat (f.d. 228-229, vol. IV).

Conform art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Conform art. 111 alin. (1) – (4) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească. Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului. Dacă începutul curgerii termenului se determină prin începutul unei zile, această zi se include în termen.

Potrivit art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că, cererea de recurs a fost depusă de către Marcel Balagura în afara termenului legal de 15 zile prevăzut de art. 425 din Codul de procedură civilă, or, recursul a fost depus abia la 10 decembrie 2020.

În conformitate cu art. 116 alin. alin. (1) și (3) din Codul de procedură, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de

procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Prin prisma prevederilor legale citate, termenul de declarare a recursului poate fi restabilit, dacă persoanele îndreptățite solicită acest lucru și prezintă probe veridice, ce confirmă imposibilitatea de a fi putut depune recursul în termen.

În motivarea cererii de repunere în termen, Marcel Balagura a invocat că a omis termenul de declarare a recursului din vina Curții de Apel Chișinău, deoarece nu l-a înștiințat despre ședințele de judecată, nu i-au fost expediate încheierile contestate și că toate corespondența a fost restituită instanței de apel cu mențiunea „nereclamat”.

Instanța de recurs consideră că argumentele invocate nu pot constitui temei de repunere în termenul de declarare a recursului, deoarece Marcel Balagura a depus cererea de apel nemotivată la 20 ianuarie 2020, solicitând totodată și scutirea de la plata taxei de stat pentru examinarea cererii de apel, a fost telefonat în luna octombrie de către greșierul Curții de Apel Chișinău, care l-a informat despre data ședinței de judecată.

Dat fiind cele relatate, rezultă că Marcel Balagura a cunoscut despre mersul dosarului sau trebuia să se informeze despre soarta acestuia.

Totodată, se reține că în conformitate cu art. 365¹ alin. (2) din Codul de procedură civilă, în decurs de 10 zile de la repartizarea cererii de apel, completul de judecată care a primit cererea de apel spre examinare verifică dacă aceasta întrunește exigențele prevăzute de lege, fără înștiințarea participanților la proces. Iar în conformitate cu art. 369 alin. (1¹) codul de procedură civilă asupra cererii de apel decide un complet din 3 judecători, fără citarea participanților la proces.

Prin urmare, instanța de recurs conchide că cererea de repunere în termen este neîntemeiată și urmează a fi respinsă.

Astfel, ținând cont de faptul că prezentul recurs a fost declarat la 10 decembrie 2020, adică peste termenul de 15 zile prevăzut de art. 425 din Codul de procedură civilă, fără a indica vreun motiv justificativ și cu anexarea probelor concludente și pertinente în vederea argumentării omiterii termenului legal, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Victor Bogaci urmează a fi restituit ca fiind depus în afara termenului legal, instanța de recurs refuzând să efectueze repunerea în termen.

În concluzie, Colegiul conchide că acțiunile lui Marcel Balagura nu constituie decât o eludare a acestuia de a-și realiza drepturile procedurale, rezultând din prevederile art. 56 alin.(3) și art. 61 alin. (1) Codul de procedură civilă, care obligă părțile de a se folosi cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Recurentul nu a dat dovadă de diligență și bună credință în realizarea drepturilor sale, ca ulterior să invoce încălcarea drepturilor sale procedurale, în condițiile când personal nu și-a realizat drepturile garantate de legislația în vigoare.

În această ordine de idei, Colegiul reiterează că nevalorificarea drepturilor procedurale de către Marcel Balagura în termenul stabilit, nu poate fi calificată ca o îngădire a accesului la justiție, garantat de art. 20 al Constituției Republicii Moldova, art. 5 Cod de procedură civilă, or, recurentul invocând acest aspect, a ignorat faptul că aceasta este o omisiune a lui. Respectiv, nu poate fi pusă pe seama instanțelor de judecată îngădirea accesului la justiție, în condițiile când recurentul a ignorat prevederile legale.

Colegiul notează că unul din aspectele preeminenței dreptului, rezultând din jurisprudența CEDO, este principiul securității raporturilor juridice.

Instanța de recurs accentuează că o asemenea soluție este compatibilă cu standardele înserate în textul art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, încuviințarea exercitării unei căi ordinare de atac în urma rămânerii definitive a actului jurisdicțional valabil adoptat în lipsa unor circumstanțe fundamentale și obligatorii, ar însemna de fapt încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a drepturilor celorlalte părți la un proces echitabil.

Relevantă în acest sens este hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în speța Panomaryov vs Ucraina, (hotărârea din 03 aprilie 2008, definitivă din 29 septembrie 2008), în conținutul căreia Curtea a notat că, reînnoirea termenului pentru introducerea unei căi ordinare de atac din motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac. Totodată, subliniază Curtea Europeană a Drepturilor Omului că un motiv pentru reînnoirea termenului ar putea fi, spre exemplu, necomunicarea hotărârii luate în proces de către autoritățile competente ale statului. Chiar și atunci, totuși, indică Curtea, această posibilitate nu ar fi nelimitată, dată fiind obligația părților de a se interesa, la intervale rezonabile, de stadiul procesului de care ele au cunoștință.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că recursul a fost depus cu omiterea termenului prevăzut de art. 425 din Codul de procedură civilă, în lipsa temeiurilor de repunere în termen, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respingere cererea de repunere în termenul de declarare a recursului și a restitui recursul declarat de Marcel Balagura, ca fiind depus în afara termenului legal.

În conformitate cu art. 270, art. 426¹ alin. (1) lit. a) și alin. (2), art. 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se respinge cererea depusă de Marcel Balagura cu privire la repunerea în termenul de declarare a recursului.

Se restituie recursul declarat de Marcel Balagura împotriva încheierilor din 08 septembrie 2020 și din 02 iulie 2020 ale Curții de Apel Chișinău, ca fiind depus în afara termenului legal.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru